บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ เป็นการศึกษารายกรณี (Case Study) ส่วนแบบการวิจัยใช้การวิจัยแบบกรณีศึกษาเฉพาะจากการเก็บข้อมูลเพียงครั้งเดียว (One-Shot Case Study) เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีความเชื่อถือได้ จึงได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับประชากร เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 125 คน จำแนกเป็น

1. ผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ จาก 23 โรงเรียน จำนวน 23 คน
2. ผู้ช่วยผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ จาก 74 โรงเรียน จำนวน 102 คน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ที่	เขตการศึกษา	จังหวัด	ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	รวม
1.	2	ยะลา	1	6	7
2.	2	นราธิวาส	-	4	4
3.	2	ปัตตานี	-	6	6
4.	2	สตูล	-	2	2
5.	3	สงขลา	2	6	8
6.	3	ชุมพร	3	18	21
7.	3	นครศรีธรรมราช	5	20	25
8.	3	พัทลุง	1	5	6
9.	3	สุราษฎร์ธานี	4	5	9
10.	4	ภูเก็ต	1	6	7
11.	4	กระบี่	1	4	5
12.	4	ตรัง	2	8	10
13.	4	พังงา	2	7	9
14.	4	ระนอง	1	5	10
	รวมทั้งสิ้น		23	102	125

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์สร้างขึ้นเองจากแนวคิดที่ได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎี 3 มิติของเรดดิน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) ซึ่งถามเกี่ยวกับ ตำแหน่งทางการบริหาร สถานศึกษา อายุตัว สถานภาพทางครอบครัว วุฒิทางการศึกษา และเขตการศึกษาที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ท (Likert's Scale) จำนวน 48 ข้อ เกี่ยวกับพฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎี 3 มิติของเรดดิน โดยผู้วิจัยกำหนดให้ข้อ 1-6 เป็นแบบผู้หนึ่งงาน ข้อ 7-12 เป็นแบบนักบุญ ข้อ 13-18 เป็นแบบผู้เผด็จการ ข้อ 19-24 เป็นแบบนักประนีประนอม ข้อ 25-30 เป็นแบบผู้ยึดระเบียบ ข้อ 31-36 เป็นแบบผู้เผด็จการแบบมีศิลปะ ข้อ 37-42 เป็นแบบนักพัฒนา และข้อ 43-48 เป็นแบบนักบริหาร

2. การสร้างเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการประยุกต์สร้างแบบสอบถามตามลำดับดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎี 3 มิติของเรดดิน

2.2 ศึกษารูปแบบของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ท แล้วนำรูปแบบดังกล่าวมาเป็นแนวในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน พิจารณาเพื่อตรวจความแม่นตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และพิจารณาสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุง แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความแม่นตรงตามโครงสร้างโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับประเด็นหลักของพฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎี 3 มิติของเรดดิน เป็นรายข้อในแต่ละแบบ ทั้ง 8 แบบ ตามวิธีการของ โรวิเนลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527 : 69) ข้อใดที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .5 ขึ้นไปจะเลือกไว้ใช้ และนำข้อเสนอแนะในสิ่งที่ควรแก้ไขปรับปรุงมาเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามที่มีความแม่นตรงตามโครงสร้างตามเกณฑ์ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ จำนวน 30 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม

2.4.1 หาค่าอำนาจจำแนกข้อคำถามโดยการทดสอบค่าที (t-test) ซึ่งปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด 2.33 และสูงสุด 6.20 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก 2)

2.4.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาด (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายแบบ ตั้งแต่ .61 ถึง .90 และรวมทั้งฉบับ .86 (ดังรายละเอียดในภาคผนวก 2)

2.5 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นแล้ว จึงนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลดำเนินการวิจัยต่อไป

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

ในภาคใต้ เพื่อขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ จำนวน 125 ฉบับ โดยส่งทางไปรษณีย์ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและรวบรวมแบบสอบถาม ส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ ภายใน 20 วันหลังจากส่งแบบสอบถามไป

3. ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 125 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อจะเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ ปรากฏว่า เป็นแบบที่สมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำผลการตรวจไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนจากการตอบแบบสอบถามในตอนที่ 2 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

แสดงพฤติกรรมมากที่สุด	กำหนดให้คะแนน 5 คะแนน
แสดงพฤติกรรมมาก	กำหนดให้คะแนน 4 คะแนน
แสดงพฤติกรรมปานกลาง	กำหนดให้คะแนน 3 คะแนน
แสดงพฤติกรรมน้อย	กำหนดให้คะแนน 2 คะแนน
แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนน 1 คะแนน

วิธีแปลผล ใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งคะแนนเป็นช่วง ๆ แต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้ (วัน เดชพิชัย, 2535 : 531-532)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.50	หมายความว่า แสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า แสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า แสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า แสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 0.51 - 1.50	หมายความว่า แสดงพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for the Social Science Personal Computer Plus) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารหญิงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในภาคใต้ วิเคราะห์ข้อมูล โดย

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายแบบและโดยภาพรวมของแบบพฤติกรรมภาวะผู้นำตามแนวทฤษฎี 3 มิติ ของเรดดินตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละรายการ

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวัดการกระจายของข้อมูลเป็นรายแบบและโดยภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร (Norussis, 1990 : B-86) ดังต่อไปนี้

$$\mu = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมข้อมูลทุกตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

1.3 ค่าเฉลี่ยแต่ละแบบ ใช้สูตร (ดัดแปลงจาก Norussis, 1990 : B-86) ดังนี้

$$\mu = \frac{\Sigma X}{NI}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนนรวมรายแบบทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

I แทน จำนวนข้อของตอนนั้น

1.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (Norussis, 1990 : B-86) ดังต่อไปนี้

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}(X_i - \overline{X})^2}{N}}$$

เมื่อ σ แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Xi แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$\overline{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.1 ค่าความแม่นตรงตามโครงสร้าง โดยใช้สูตร (Rovinelli and Hambleton, 1978 : 34-37 อ้างถึงใน บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2527 : 69) ดังต่อไปนี้

$$IOC = \Sigma R/N$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความนั้นกับประเด็นหลักของปัญหา

ΣR แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละข้อ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้สูตร (Edwards, 1957 : 152-154 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 185) ดังต่อไปนี้

$$t = \frac{(X_H - X_L)}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ X_H แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มสูง

X_L แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนในกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร (Cronbach, 1970 : 161 อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 171) ดังต่อไปนี้

$$\alpha_k = \frac{k}{k-1}\left\{1 - \frac{\sum s_{xi}^2}{s_{xt}^2}\right\}$$

เมื่อ α_k แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

s_{xi}^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

s_{xt}^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ